

TLAČOVÁ SPRÁVA

Svetový deň astmy: Viac ako tretinu astmatikov na Slovensku tvoria deti

Bratislava, 05. 05. 2026

Astma patrí medzi najrozšírenejšie chronické ochorenia dýchacích ciest, čo potvrdzujú aj dáta Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI). V roku 2024 evidovali ambulancie klinickej imunológie a alergiológie na Slovensku takmer 140-tisíc pacientov s bronchiálnou astmou, z nich bolo vyše 48-tisíc detí.

Prvý utorok v máji si každoročne pripomíname **Svetový deň astmy**. Toto závažné ochorenie mnohí ľudia podceňujú, hoci môže mať výrazný dopad na kvalitu života a v neliečených prípadoch aj život ohrozujúci priebeh.

Podľa údajov NCZI zaznamenali ambulancie klinickej imunológie a alergiológie v roku 2024 celkovo 1 319 999 návštev pacientov. Medziročne ide o mierny pokles o 1,8 %. Viac ako polovicu návštev tvorili dospelí (64,4 %), deti a mladiství do 18 rokov predstavovali 35,6 %. V ambulanciách bolo sledovaných spolu 469 746 osôb, pričom najvyššia miera bola vo vekovej skupine 6 až 18 rokov, nasledovali deti vo veku 1 až 5 rokov.

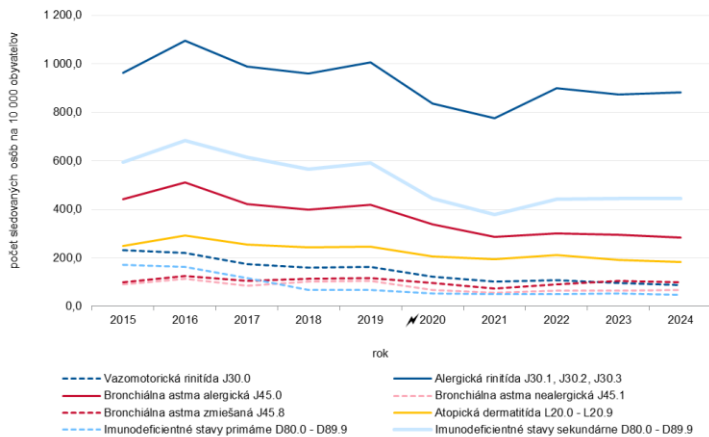
Najčastejším dôvodom liečby u detí aj u dospelých bola alergická rinitída, na ktorú sa celkovo liečilo 266 217 ľudí. **Významnú časť tvorili aj astmatici – s bronchiálnou astmou sa u imunológov a alergiológov liečilo vyše 139-tisíc pacientov, z nich bolo 48 488 detí a 90 935 dospelých.** Najčastejšou formou bola alergická astma, nasledovaná zmiešanou a nealergickou astmou.

Hoci výskyt alergických ochorení a astmy vo svete dlhodobo rastie, dáta NCZI ukazujú, že **liečených pacientov v slovenských ambulanciách klinickej imunológie a alergiológie za posledné roky výrazne ubudlo**. Kým v priebehu rokov 2015 až 2019 tieto ambulancie každý rok evidovali približne 1 milión pacientov, počas pandémie klesol ich počet približne na polovicu a na rovnakej úrovni sa držal aj v nasledujúcich rokoch. Postupne klesá aj počet liečených astmatikov. Napríklad v roku 2015 sa na bronchiálnu astmu liečilo takmer 194-tisíc ľudí, v roku 2024 ich bolo o vyše 54-tisíc menej. Trend každoročného poklesu počtu liečených pacientov bol zaznamenaný tak u detí, ako aj u dospelých.

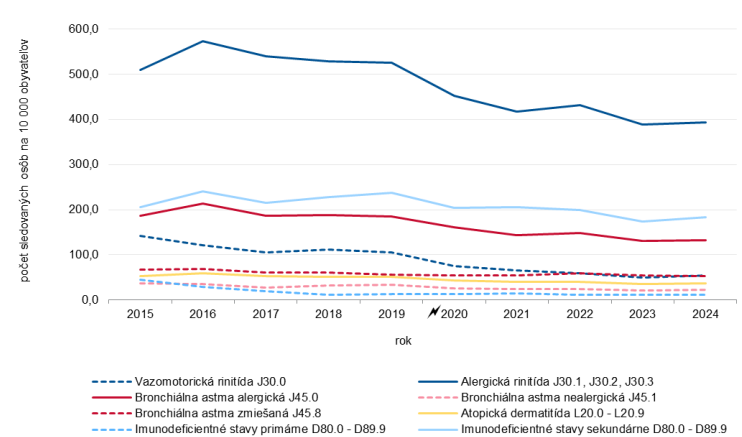
Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:
hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Vývoj počtu sledovaných osôb vo veku 0 – 18 rokov podľa vybraných diagnôz, roky 2015 – 2024

Vývoj počtu sledovaných osôb vo veku 19 a viac rokov podľa vybraných diagnôz, roky 2015 – 2024

Zdroj grafov: Ročný výkaz o činnosti ambulancie klinickej imunológie a alergiológie, NCZI

Čo je bronchiálna astma

Ide o ochorenie dolných dýchacích ciest, pri ktorom dochádza k opakovanému zúženiu priedušiek v dôsledku zápalu, opuchu sliznice a zvýšenej tvorby hlienu. Výsledkom je obmedzený prietok vzduchu do a z pľúc. Prejavuje sa opakovanými epizódami dýchavičnosti, pískavým dýchaním (sipot), tlakom na hrudi a suchým, dráždivým kašľom, ktorý sa často zhoršuje v noci alebo skoro ráno. Pri ťažších formách môže dôjsť k astmatickému záchvatu, ktorý si vyžaduje okamžitú liečbu. Príznaky môžu byť vyvolané rôznymi spúšťačmi, ako sú alergény, vírusové infekcie, fyzická záťaž, studený vzduch, znečistené ovzdušie či tabakový dym.

Podľa [Svetovej zdravotníckej organizácie \(WHO\)](#) astma celosvetovo postihuje vyše 360 miliónov ľudí naprieč všetkými vekovými skupinami. Neliečené alebo nedostatočne kontrolované ochorenie môže viesť k trvalému poškodeniu pľúcnych funkcií.

Alergia nie je astma

Hoci spolu úzko súvisia, alergia a astma nie sú totožné ochorenia. Alergia najčastejšie postihuje horné dýchacie cesty a prejavuje sa kýchaním, svrbením, výtokom z nosa, slzením či opuchom očí. Astma naopak zasahuje dolné dýchacie cesty a jej príznaky sú závažnejšie.

Nesprávne alebo nedostatočné liečenie alergie, najmä alergickej nádchy, však môže viesť k rozvoju astmy, ktorá patrí medzi najčastejšie chronické ochorenia v detskom veku. Významne ovplyvňuje každodenný život, školskú dochádzku aj fyzickú aktivitu. Deti s alergiou majú výrazne vyššie riziko rozvoja astmy v dospelosti. Varovnými príznakmi môžu byť opakované infekcie dýchacích ciest, kašeľ po fyzickej námahe, dýchavičnosť či znížená tolerancia záťaže. Dôležitú úlohu zohráva aj včasná liečba atopických prejavov, ako je napríklad atopická dermatitída.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:
hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk

Správna diagnostika a liečba alergie sú kľúčové z pohľadu prevencie astmy. Jednou z možností liečby alergických ochorení je špecifická imunoterapia – liečebná metóda, pri ktorej sa pacientovi opakovane podávajú malé dávky alergénu, na ktorý je jeho organizmus citlivý. Cieľom terapie je vyvolať imunologickú toleranciu organizmu na daný alergén. Podľa dát NCZI bolo v roku 2024 do tejto liečby prijatých celkovo 16 024 pacientov (8 391 detí do 18 rokov; vo veku 19 a viac to bolo 7 633 osôb).

Úspešná liečba astmy si vyžaduje aktívnu spoluprácu pacienta. Kľúčové je pravidelné užívanie predpísanej liečby aj v období bez príznakov. Samovoľné vysadzovanie liekov alebo podceňovanie ochorenia môže viesť k zhoršeniu zdravotného stavu a vzniku záchvatov. Medzi preventívne opatrenia patrí aj eliminácia rizikových faktorov – nefajčiť, udržiavať primeranú telesnú hmotnosť, vyhýbať sa alergénom a znečistenému prostrediu.

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom zdravotníctva SR. Cieľom NCZI je vďaka digitalizácii uľahčiť a zjednodušiť procesy pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti.

Kontaktné údaje:
hovorca@nczisk.sk, web: www.nczisk.sk